

දහම් දෙසන්නට පෙරැම් පුරනවද පොඩි හාමුදුරුවනේ ?

❧ බුදු සිරිත මහිම හෙළි කළ අපන්නා බිතු සිතුවම්

'බොද්ධ කලා නිර්මාණ' විශේෂාංගය යටතේ ඉන්දියාවේ ලෝක ප්‍රකට අපන්නා බිතු සිතුවම් පිළිබඳ පුරා විද්‍යාත්මක තොරතුර ඇතුළත් ලිපියකි.

❧ මෙලොව ජයගත හැකි කරැණු හතරක

- වෙවැල්වන්නේ සිලනිස්ස හිමි
සුප්‍රකට බොද්ධ ග්‍රන්ථයක් වන ධම්මපදයෙහි ගාථාවක් ඇසුරෙන් ක්‍රෝධ නොකිරීමෙහි - මසුරු කමෙන් තොරවීමෙහි හා සත්‍ය වචන භාවිතා කිරීමෙහි යහපත් ප්‍රතිඵල පිළිබඳ විමසුමක් - ඉල් අව අට- වක පෝද ධම් දේශනාවෙන්.

❧ සිතෙන් පොහොසත් වූ දුගිඤ්ඤ කතාව දළිද්ද සුභු- යෙන් පාඩමක්

- ලයනල් මදවන්ආරච්චිගේ
දිළිඳු මනුෂ්‍යයකු දහමෙහි දක්වන ගුණ දහම් වැඩිමෙන් සුගතියක් (සුවපත් ජීවිතයක්) ලබාගත් ආකාරය සඳහන් වන සුභු දේශනාව- කට අර්ථ විවරණයකි.

❧ බටහිර ලෝකයට දහම් හඬ පැතිර වූ ධර්ම දුතයාණෝ

- බන්දුල ආර්. ගුලවන්න
'පූජිත ජීවිත' විශේෂාංගය යටතේ මාතර වැල්ලඹඩ පත්තුවේ පර- වාහාර නමැති ප්‍රදේශයේ උපත ලැබ - දහසය වැනි තුරුණු වියේ දීම පැවිදි බව ලැබ දෙස් - විදෙස් හි සුවිශාල ධම් ප්‍රචාරයක යෙදෙ- මින්, අගනා ශාසනික මෙහෙවරක යෙදී 1970 වසරේ දී අපටත් වූ මහා තෙර නමක් පිළිබඳ විස්තර දක්වන ලිපියකි.

❧ අදහම් අදුරට සදහම් එළියක්

- ඒ. එම්. ප්‍රේමරත්න
එක් අතකින් බොද්ධ ප්‍රබෝධයකුත්, තවත් අතකින් සාරධම් පර- භානියකුත් පෙන්වන වර්තමාන සමාජයේ - එම ප්‍රවණතා වලට සමාජ විමර්ශනයක් සිදු කිරීම තුළින් හේතු විග්‍රහ කිරීමට හා ඊට විසඳුම් යෝජනා කිරීමට ලේඛකයා උත්සාහ දරයි.

❧ ජාතක කතාවෙන් හෙළි වූ දහම් මග ප්‍රායෝගිකත්වය

- නිලක් පුෂ්පකුමාර සේනානායක
ජාතක කතා තුළින් ප්‍රකට වන බොද්ධ ඉගැන්වීම්වල ප්‍රායෝගි- කත්වය, ජාතක සාහිත්‍යය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක කෙටි ලිපියකි.

❧ මග - එල ලැබීම සිහිනයක් නොවේ - 6

- දෙලොස්වල උදිතධීර හිමි
විමුක්ති ප්‍රතිපදාවේ ඉහළ බුද්ධි මට්ටම්වලට පැමිණීම - වර්තමාන ජීවිතය තුළදීම ප්‍රායෝගික කරගත හැකි යථාර්ථයක් බව පැහැදිලි කැරෙන ලිපි පෙළක හය වැනි ලිපිය.

❧ යහපත් සමාජයක් උදෙසා සිරිතෙන් - විරිතෙන් දරු- වත් දැනුවත් කරමු

- අමුවල අමරසේන
සමාජ සඳවාරයට රුකුල් දෙන බොද්ධ සිරිත් - විරිත්වල ඇතුළත් දර්ශනික හරය. සාමයෙන් හා සෞභාග්‍යයෙන් සපිරි අනාගත සමාජයක් තැනීම සඳහා බොදු සිරිත් - විරිත් පිළිබඳ දරුවන් දැනු- වත් කිරීමේ වැදගත්කම. ඇතැම් විදේශ රටවල වාර්තා ගැන ද විග්‍රහ කිරීමට ලේඛකයා උත්සාහ දරයි.

‡ කඹුරුපිටියේ වහරතන මහ නාහිමි

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ පුරා විද්‍යාව පිළිබඳ හිටපු ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්යවරයෙකි. පනාකඩුව නම් සත්තස සොයා ගැනීමට මුල්වූහ. පුරා විද්‍යාව හා ඉතිහාසය පිළිබඳ කෘති රැසක් ලියා පළ කර ඇත. ශ්‍රී රෝහන සංඝ සභාවේ මහානායක මාහිමිපාණන් වහන්සේ වූහ.

‡ කොග්ගල - කලාතුඩුව විවේක සේනාසනය

- නිත්තගල්ලේ මැටිවල පියදස ගාල්ල - මාතර මාර්ගයේ කොග්ගල ගුවන් කඳවුරට හැරෙන නැන සිට ඇරඹෙන මාර්ගයේ කිලෝ මීටර් එකහමාරක් පමණ ගමන් කරන විට හමුවන සුන්දර පරිසරයක පිහිටි භාවනා මධ්‍යස්ථානයක් පිළිබඳ තොරතුරු.

‡ ඓතිහාසික අභයගිරිය

- නිගාන්ත වමිනිඳු පිරිස් 'චාරිකා සටහනක්' විශේෂාංගය යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ ඉපැරැණි දගැබක් වන; 'අටමස්ථාන' නමින් හැඳින්වෙන සුප්‍රකට බෞද්ධ සිද්ධස්ථානවලින් එකක් වූ 'අභයගිරිය' වෛත්‍යය හා ඒ ආශ්‍රිත පුදබිම පිළිබඳ ඉතිහාසගත තොරතුරු.

‡ බුදු ඇඟිත් දුටු සාමයේ අගය

- අතුරුගිරියේ වෛද්‍ය පිය ජය විනාත සාමය පිළිබඳ විවිධ සංවාද ගොඩනැගෙමින් පවතින සුගයක - බෞද්ධ දර්ශනය තුළ ඒ පිළිබඳ දක්වෙන විග්‍රහය කෙබඳුදැයි විමසා බැලීමට දරන ප්‍රයත්නයකි

‡ බෞද්ධ මූලධර්ම හෙළි කරන අධ්‍යාපන උපාය මාර්ග

- රෙජි විරමන් අධ්‍යාපන උපාය මාර්ග වශයෙන් බෞද්ධ මූලධර්ම යොදා ගැනීමට ඇති හැකියාව ගැන විමර්ශනයකි. අදාළ විෂය පිළිබඳ බටහිර මනෝ විද්‍යාව හා බෞද්ධ මනෝ විද්‍යාව අතර තුලනාත්මක විග්‍රහයක් ද මේ ලිපියට ඇතුළත් ය

‡ Death is the prelude to birth

-by Aryadasa Ratnasinghe